

Malgrat el soroll de diverses sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) a favor de l'escolarització en castellà dels qui ho han demanat excepcionalment, el sistema d'immersió que caracteritza l'escola catalana des dels anys vuitanta és universal i rep comptades demandes.

JORDI PLAY

Immersion de consens

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya no dona xifres dels casos que reben escolarització en castellà, com a conseqüència de les demandes interposades davant dels tribunals i que el Tribunal Superior de Justícia ha acceptat. Només informa que la majoria dels alumnes afectats per les demandes ja han sortit del sistema d'ensenyament obligatori quan s'han produït les demandes.

No és el cas, però, de les dues famílies sobre les quals el TSJC va sentenciar

el passat mes de juliol, ja que es tracta de dos casos, a Barcelona i Tarragona, d'alumnes de l'escola infantil, que van presentar el 2009. Dos casos són una excepció molt petita en un sistema d'ensenyament que el curs 2012-2013 atindrà 1.293.167 alumnes de forma presencial, entre educació infantil, primària, especial, ESO, batxillerat i cicles formatius, i 53.000 a distància, segons el departament.

El sistema d'immersió lingüística, a pesar dels atacs de grans mitjans de co-

municació espanyols, està àmpliament acceptat i les demandes arriben amb comptagotes. Les inscripcions als centres educatius donen l'opció de rebre atenció personalitzada en castellà, però els mateixos centres d'ensenyament s'encarreguen d'atendre aquests casos i el departament afirma no tenir dades del nombre d'alumnes que la demanen.

Això és així fins i tot en un moment en què les xifres de nombre d'alumnes continua creixent. Enguany la població escolar creixerà en 20.000 alumnes respecte al curs 2011-2012, en bona part fruit de l'emigració de l'última dècada. N'és un indicador el nombre d'alumnes de nacionalitat estrangera que absorbeix el sistema: un total de 164.000, segons la previsió del departament, que tam-

PERE CODONYAN/ARXIU

Acte organitzat per l'Escola Bressola.

Catalunya Nord, la lluita pel bilingüisme

Entre el 45% dels nord-catalans volen que els seus fills estudiessin en català i en francès, i només el 23% s'oposen al sistema bilingüe. A la resta els és indiferent. Però aquesta realitat sociolingüística no té translació a l'escola, on el català és testimonial i sovint sobreviu mercès a la tasca voluntària d'entitats nord-catalanes i del Principat. L'Associació per a l'Ensenyament del Català APLEC estima que a l'escola maternal i a la primària, entre el 6% i el 7% dels infants tenen una escolarització bilingüe, mentre que el percentatge cau fins al 3%-4% a la secundària. Els alumnes que fan la immersió en llengua catalana a les vuit escoles Bressola i a l'escola Arrels només representen l'1,9% del total. D'altra banda, el 15% dels estudiants reben classes de llengua catalana com a matèria opcional, d'entre mitja hora i tres hores setmanals, fora de l'horari escolar. A l'ensenyament superior, des dels anys vuitanta existeix oferta d'ensenyament en català a la Universitat de Perpinyà, on també es pot cursar la llicenciatura d'Estudis Catalans i un màster. S'hi matriculen uns 200 alumnes cada any.

Amb aquestes xifres, els sociolingüistes adverteixen que a la Catalunya Nord s'està produint un procés de substitució lingüística avançada, perquè si bé el 50% de la població entén el català, i gairebé el 35% està en condicions de parlar-lo, la transmissió de la llengua ja no es produeix naturalment a les famílies. És per això que consideren imprescindible la introducció generalitzada de l'ensenyament bilingüe en francès i català a tot el sistema educatiu per tal de generar nous parlants. Però APLEC denuncia les traves i la manca de finançament per part de l'administració francesa, i recorda que la presència del català a les aules acaba essent una qüestió de voluntariat o d'actuacions puntuals dels municipis. Aquesta entitat remarca que a la Catalunya Nord l'ensenyament bilingüe és prou lluny de la implantació aconseguida ja en uns altres territoris de característiques similars. A Euskadi, per exemple, un 33% dels alumnes segueixen l'ensenyament bilingüe, a Alsàcia és un 10% (alemany-alsacià), i a Còrsega, un 20% (francès-cors).

Gemma Aguilera

bé específica que quatre de cada cinc d'aquests alumnes considerats estrangers són nascuts a Catalunya. D'aquests 164.000, més de 139.000 cursaran en el sistema públic mentre que 24.600 ho faran en el sistema privat (aquestes dades no inclouen l'educació de 0 a 3 anys).

La campanya contra la immersió lingüística, que ara lidera Convivència Cívica Catalana, és hereva de la que, als anys noranta, va impulsar CADECA (Coordinadora d'Afectats en Defensa del Castellà) des del Tarragonès. El 1993 un col·lectiu de cent pares va ocupar els vestíbuls de dues escoles públiques de Salou. Tot i que només sis alumnes d'aquests centres havien demanat ensenyament en castellà, CADECA va convocar tots els seus efectius (procedents de Tarragona i Vila-seca, a més de Salou).

Les escoles i els instituts atendran enguany 1.300.000 alumnes. Vora 164.000 són de nacionalitat estrangera

En tots dos casos –les escoles Europa i Santa Maria del Mar– es va oferir atenció individualitzada als alumnes en qüestió, però els seus propis pares van acabar rebutjant (uns immediatament; d'altres al cap d'un any) aquesta solució perquè implicava un tractament diferenciat –justament el que pretén evitar el sistema d'immersió– que tampoc no desitjaven. D'una banda, perquè els alumnes entenen el català, i de l'altra, perquè l'atenció individualitzada que havien exigít els seus pares els incomodava més que la immersió.

Convivència Cívica Catalana ha continuat la tasca de CADECA amb un èxit semblant, a pesar del suport d'una nova formació amb representació parlamentària, com Ciutadans. Tant les demandes contra la immersió com les resolucions del TSJC són excepcions.

Àlex Milian